У пошані до піонерів - лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 166. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ВЕРЕСНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 9, 1971 No. 166. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 8 вересня 1972

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР - ДЕМОКРАТ ІЗ МЕЙНУ ЕДМУНД МОСКІ здійснює подорож по 32 стейтах, під час якої висловлює критичні зауваження про політику президента Ричарда Ніксона. Сенатор Москі вважає найновіші економічні заходи Уряду „невідповідними ні для вартости доляра, ні для соціяльного життя". Сенатор Е. Москі є одним із неофіційних покищо кандидатів на президентські вибори в 1972 році.

МИНУЛОЇ СЕРЕДИ У ВАШИНҐТОНІ був урочисто відкритий „Центр Джона Кеннеді", що є одночасно пам'ятником 35-му загинулому президентові ЗСА і культурним центром, з будинком опери, концертовою залею та театром ім. президента Айзенгавера. Оперова заля розрахована на 2 000 місць. Будова „Центру Кеннеді" коштувала 70 мільйонів долярів.

ДО ЗСА ОСТАННІМ ЧАСОМ МАЙЖЕ ПРИПИНИЛАСЬ міграція населення з Порто Ріко. Минулого року сюди прибули тільки 1 180 порторіканців, а від 1940 р. до ЗСА їх переселилось понад півмільйона. Експерти пояснюють різке зниження кількости імігрантів з Порто Ріко економічним становищем у ЗСА, спадом вартости доляра і трудністю знайти працю.

ПРОВІДНИК АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ і Конгресу Індустрійних Організацій Джордж Міні повідомив, що об'єднані в них робітники не будуть вдаватись до страйків після того, як промине 90-денне „замороження" цін і заробітків, що триває тепер за рішенням президента Р. Ніксона.

ВІСІМ КАТОЛИЦЬКИХ СЕСТЕР ЗРЕЗИҐНУВАЛИ з праці в школі на знак протесту проти того, що їхній єпископ, 66-річний Владика В. Вотерс в Півн. Каролайні заборонив їм ходити у світському одязі. Сестри заявили, що вони можуть у такому одязі значно більше зробити для добра Церкви, ніж коли вони зодягнені, як черниці. Деякі священики тієї дієцезії також невдоволені різними надто консервативними рішеннями свого єпископа.

НА АЛЯСЦІ СТАЛАСЬ ВЕЛИКА АВІЯЦІЙНА КАТАСТРОФА: літак „Боїнґ 727" налетів у хмарах на високу гору й розбився, загинули всі 111 осіб пасажирів і залоги. Провадиться слідство.

ЛІБЕРАЛЬНА ПАРТІЯ В НЮ ЙОРКУ і посередник у справах праці Теодор Кіл звернулися з закликом до губернатора Нюйоркського стейту Нелсона Рокефеллера, щоб він зробив усе можливе, аби не підвищувати ціни за переїзд підземкою — „сабвеєм". Тепер проїздна ціна в один бік коштує 30 центів, але вже є пляни підвищити її до 40 чи й 45 центів, бо підземка не оплачує сама себе.

У НЮЙОРКСЬКІЙ В'ЯЗНИЦІ ТАМБС один із в'язнів напав на поліційного охоронця на прізвище Роналд Ковальскі й завдав йому поранень. Та тюрма відома постійними інцидентами та заворушеннями серед в'язнів.

У СВІТІ

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ВІЛЛІ БРАНДТ ЗАЯВИВ, що вузли між Західнім Берліном та Західньою Німеччиною (Німецькою Федеративною Республікою) будуть „вічними і незламними". Він прибув до Західнього Берліну разом із своїм міністром закордонних справ Шеелем і у своїй промові дякував амбасадорам 4-ох великодержав за складення договору, що облегшує життя 2-ом мільйонам мешканців Західнього Берліну. Брандт, який був колись посадником Західнього Берліну, заявив: „берлінський мур залишається, але зроблено перший крок у слушному напрямку" — себто, розуміється, щоб скасувати той мур ганьби.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ СТАЛАСЯ в минулу неділю велика летунська катастрофа: пасажирський джет, який летів з Гамбурґу до Маляґи в Еспанії, везучи 114 пасажирів і 6 членів залоги, виявив клопіт з моторами та у примусовому приземленні на полі за 6 миль від Гамбурґу загорівся. Згинуло 25 осіб, 34 перевезено до шпиталів, решта оціліли.

ФРАНЦІЯ ПОСИЛИЛА боротьбу проти наркотиків у тісній співпраці з Америкою, прийшовши до висновку, що за 10 років вона матиме ту саму проблему наркотиків, що її має тепер Америка. Представник американського Бюра для боротьби проти наркотиків в Европі, Джон Касек, закинув Франції, що в портовому місті Марсейль діють 12 підпільних лябораторій, з яких вісім продукують героїну.

ЗБРОЙНІ СИЛИ ЗСА У В'ЄТНАМІ ЗМЕНШИЛИСЬ до числа 216.700 військовиків і дійдуть під кінець листопада ц. р. до рівня 175.000. Два роки тому було у В'єтнамі 545.000 американських військовиків різних родів зброї. В половині листопада ц. р. президент Ніксон проголосить цифри дальшого відкликування військ з В'єтнаму у 1972 році.

ВІЛЬНІ НАРОДИ АЗІЇ СПОДІВАЮТЬСЯ, що у висліді відвідин президента Ніксона у Пекіні Комуністичний Китай відмовиться від дальшої підривної роботи в Південній Азії — заявив генеральний секретар Південно - азійського оборонного договору (СЕАТО) ген. Єсус Варґас у столиці Таї (Сіямі) Банґкоку. Поки не буде такої заявив збоку Комуністичного Китаю — будь-яка поправа відносин в Азії не можлива, заявив той діяч, який найкраще визнається в азійських проблемах.

ЯПОНІЯ ВИРІШИТЬ, яке має зайняти становище на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй щодо допущення Комуністичного Китаю до ОН та залишення там чи виключення Вільного Китаю — щойно після нарад міністра закордонних справ Такео Фукуби в цьому тижні з президентом Ніксоном і державним секретаре Роджерсом.

НОБЕЛІВСЬКА ФУНДАЦІЯ У СТОКГОЛЬМІ ПЕРЕСЛАЛА в січні цього року до швайцарського банку для совєтського письменника Александра Солженіцина 77.000 дол. Директор Нобелівської Фундації заперечив, наче б будь-які гроші, належні Солженіцинові у зв'язку з його минулорічною нагородою за літературу, передано йому „приватно" в Совєтському Союзі. Внаслідку нагінки збоку совєтського уряду — він не поїхав був на роздачу нагород до Стокгольму.

У ЛЮРДІ У ФРАНЦІЇ МЕШКАВ від 1968 р. старенький кардинал Жозеф Марі Мартен, що його Папа Павло УІ підніс до кардинальського стану в 1965 році. Три дні тому він пішов на прогулянку в гори і зник. Кардинал мав 80 років.

През. Ніксон виступить в четвер з промовою до спільної сесії Конґресу

Вашинґтон. — Готуючись до боротьби з Конґресом за здійснення своєї нової економічної програми, президент Ніксон виступить у четвер 9 вересня ц. р. із промовою до об'єднаної сесії Палати Репрезентантів і Сенату. Промова Президента буде передавана, почінаючи від год. 12.30 в полудне радіо і телевізійними стаціями. Не враховуючи щорічного послання про Стан Унії, четверговий виступ през. Ніксона перед Конґресом буде першим за увесь час його урядування в Білому Домі, що триває вже майже три роки. Повідомлення про промову Президента передав представникам преси пресовий секретар Білого Дому Роналд Л. Зіґлер у вівторок 7 вересня. В політичних колах вважають, що през. Ніксон прив'язує багато уваги до свого виступу в Конґресі, як важливого заходу для присднання і Палати Репрезентантів і Сенату до своїх економічних плянів і заходів. Він рахується також з тим, що схвалення Конґресом потрібних законопроєктів забере чимало часу, і хотів би приспішити Конґресові дії в цьому напрямку. На день перед тим, тобто на середу 8 серпня ц. р. було визначене переслухання секретаря скарбниці Джона Б. Конналі в палатній комісії шляхів і засобів. Темою переслухання мала бути нова економічна програма през. Ніксона і його уряду, до якої і голова комісії демократичний конґресмен Вілбир Д. Міллс з Аркензо й інші члени комісії ставляться прихильно в засаді, вимагаючи тільки деяких змін у подробицях.

Канадійський уряд плянує фінансову допомогу для експортерів

Оттава. — В бажанні перемогти економічну кризу, яка виникла в Канаді в наслідок започаткованих у ЗСА урядом президента Ніксона заходів для уздоровлення американської економіки і стабілізації доляра, зокрема в наслідок встановлення 10-відсоткового додаткового мита на імпортовані до ЗСА товари, канадійський уряд випрацював плян фінансової допомоги для експортерів Канади, примушених обмежити свою продукцію і звільняти робітників. Міністер індустрії і торгівлі Канади Жан Лук Пепін подав до відома, що уряд вирішив встановити 80-мільйоновий фонд допомоги для канадійських промисловців й експортерів, щоб протидіяти некорисним для канадійської економіки економічним заходам ЗСА. Пепін підкреслив, що встановлення цього фонду не є спрямованою проти ЗСА репресією, але тільки засобом для охорони канадійських інтересів і канадійської праці. Управнені для користання з допомоги індустрійні підприємства одержуватимуть від уряду дотації до висоти двох третіх додаткового 10-відсоткового мита, обраховуваного на основі їх імпортів з 1970 року. Ці дотації дозволяли б індустрійним підприємствам обнизити ціни на свою продукцію і таким чином оминути труднощі імпорту цієї продукції до ЗСА. Допомога має тривати до того часу, доки ЗСА втримуватимуть встановлене урядом президента Ніксона додаткове мито на імпортовані із закордону товари.

Канада вимагає заборони підземних нуклеарних спроб

Женева. — Канадійський секретар для зовнішніх справ Мічелл В. Шарп виступив під час нарад Конференції Об'єднаних Націй для мирного використання атомової енерґії з вимогою заборонити переводження підземних нуклеарних спроб, погрожуючи водночас, що якщо цього не буде, то Канада й інші держави, які досі не продукують атомової зброї, започаткують її продукцію також у себе. Звернувся з цією вимогою Шарп передусім до представників ЗСА і Совєтського Союзу під час дискусії над справою інспекції нуклеарних спроб на місці їх детонування. Під час пресової конференції, відбутої у вівторок 7 вересня, Шарп заявив, що канадійський уряд не обстоюватиме переводження цієї інспекції для викривання порушень зоборони атомових спроб, але вимагатиме, щоб ця заборона була загальною і зобов'язуючою для всіх. Під час нарад названої конференції для справ використання атомової енерґії для мирних цілей виступав також американський нуклеарний учений д-р Алвін М. Вайнберґ. Вираховуючи, що за сто років, тобто в 2071 році, населення світу збільшиться до 15 більйонів душ, Вайнберґ стверджував, що тоді будуть вичерпані вже всі запаси природнього газу й нафти і водночас із цим треба буде на шістдесят разів більше енерґії, як сьогодні. Тому ж він вимагав видатного поширення продукції атомової енерґії для мирних цілей вже сьогодні, щоб можна було оминути загрози з нестачею енерґії для людства.

НІКЛЕВИЙ ДОЛЯР

В монетному дворі в Денвері, Колорадо, продукують новий доляр, вироблений повністю з нікелю, без будь-якої домішки срібла. На долярі — з однієї сторони портрет Айзенгавера, з другого боку — перше прибуття американських астронавтів із залоги „Аполло-11" на Місяць. [illegible]

Косиґін поїде до Канади — не виключають зустрічі з Ніксоном

Москва. — Офіційно проголошено, що совєтський прем'єр Алексєй Косиґін поїде 18 жовтня на один тиждень до Канади, ревізитуючи канадійського прем'єра Трудо, який їздив до Москви в травні ц. р. Тому, що це вже сьома заповіджена подорож кремлівських проводирів на найближчі місяці, то західня преса вбачає у тих подорожах плянову дипломатичну метушню, націлену на протидіяння і паралізування щораз більших міжнародних впливів Комуністичного Китаю. Американські коментатори добачають у подорожі Косиґіна до Канади скриту іншу ціль: щоб „випадково" побачитись з президентом Ніксоном перед його відлетом до Пекіну. Коли Косиґін летітиме до Канади — чи з Канади назад — то в Ню Йорку йтимуть засідання Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Косиґін, мабуть, прибуде до Ню Йорку на ту сесію Генеральної Асамблеї, а тоді президентові Ніксонові лицюватиме запросити його до Вашинґтону, чи побачитись з ним деінде, так, як це зробив кол. президент Л. Б. Джансон, зустрівшись з Косиґіним — зрештою без ніякої користи — у червні 1967 року в Ґлесборо, Н. Дж. Крім тієї подорожі Косиґіна до Канади, під кінець цього місяця перший секретар компартії СССР Леонід Брежнєв полетить до Беоґраду в Юґославії, — з початком жовтня полетить до Північного В'єтнаму „президен" Микола Підгорний, — під кінець жовтня Підгорний і Брежнєв поїдуть до Франції, — в жовтні Косиґін поїде також до Альжиру, — врешті з початком грудня ц. р. Косиґін відвідає Норвегію і Данію.

До ОН вплинули вимоги щодо конференції роззброєння і Близького Сходу

Об'єднані Нації. — 21 вересня ц. р. буде відкрита 26-та з черги сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Совєти переслали генеральному секретареві ОН У Тантові меморандум із вимогою, щоб Генеральна Асамблея скликала міжнародну конференцію роззброєння. Говорив про неї на 24-му конґресі компартії у Москві весною цього року Леонід Брежнєв, але зовнішній світ слушно поставився до того „миролюбного" звороту промови Брежнєва, як до пропаґандивної фрази. Тепер цю справу поручатиме Генеральній Асамблеї, мабуть, совєтський прем'єр Косиґін. Західні коментатори здогадуються, що формальна й офіційна вимога на скликання міжнародної конференції роззброєння має на цілі поставити в незручну ситуацію Комуністичний Китай, який відкинув уже совєтську пропозицію на переведення конференції 5-ох атомових держав. Совєти намагаються створити собі в міжнародній опінії марку миролюбної країни у протиенстві до наставленого на ведення воєн Комуністичного Китаю. Одночасно вплинула до Об'єднаних Націй вимога від Єгипту поставити на денний порядок справу ізраїльсько-арабського конфлікту. На сесію Генеральної Асамблеї приїде єгипетський міністер закордонних справ Махмуд Ріяд, буде теж ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан. Араби сподіваються, що ця сесія Генеральної Асамблеї з дебатами про Близький Схід послабить міжнародну ситуацію Ізраїлю та скріпить становище арабських країн, які вимагають звільнення окупованих Ізраїлем арабських земель, згідно з резолюцією Ради Безпеки ОН з листопада 1967 р.

Прем'єр Ірляндської Республіки признає, що він змагає до з'єднання Ірляндії

Лондон. — Прем'єр Ірляндської Республіки Джон Лінч відбув після дводенних розмов з британським прем'єром Едвардом Гітом пресову конференцію, на якій одверто заявив, що він змагає до мирного з'єднання обох частин поділеної Ірляндії. Мовляв, Ірляндія є одна й один є ірляндський нарід, і так вони були від віків, поки 50 років тому поділено їх, віддавши північну частину під владу Британії та створивши з південної частини незалежну Республіку. Тому Лінч наполягав, що він має право забірати голос в справах Північної Ірляндії, де в цьому році згинуло вже 100 осіб у вуличних заворушеннях та актах терору. Лінч признав, що його дводенні розмови з британським прем'єром Гітом були невдачними, бо Гіт відкинув пропозицію Лінча, щоб відбути конференцію, на якій були б репрезентовані: британський уряд, Ірляндська Республіка, північно-ірляндський уряд та північно-ірляндська опозиція, яку становлять головно тамошні католики, які є дискримінованою меншістю населення. Зате прем'єр Гіт заявив, що британський міністер внутрішніх справ Реджіналд Мавдлінґ конферуватиме однаково з північно-ірляндським прем'єром Браєном Фолкнером, як тамошньою опозицією. Прем'єр Гіт буцім-то обіцяв перевести реформи, які запевнили б католицькій меншині більший голос в управлінні Північною Ірляндією, але відмовив південно-ірляндському прем'єрові Лінчові права встрявати у справи північно-ірляндської конституції.

Совєтські жиди не всі зацікавлені у виїзді за кордон

Неофіційна жидівська делеґація з Ізраїлю провела 12 днів у Совєтському Союзі. Її речник, професор Дан Мірон з Університету в Тель Авіві, сказав, що совєтські жиди не конче хочуть всі емігрувати за кордон. „Вони інтеґровані", сказав проф. Мірон, „еміґраційна проблема є перенаголошена". На його думку, певна кількість жидів рветься виїхати, але в основній масі совєтські жиди не збираються покидати СССР. Їхнім справжнім бажанням є налагодити і утримувати тісні контакти з закордонними жидами, зокрема в Ізраїлі та в ЗСА. Жидівська делеґація покищо не бачить можливости відновлення дипломатичних зв'язків між СССР і Ізраїлем, що були припинені Москвою в 1967 році, після арабсько-ізраїльської війни, переможної для Ізраїлю. Західні дипломати вважають, що приїзд таких неофіційних делеґацій з Ізраїлю до СССР Москва допускає з метою, щоб вивчити настрої в Ізраїлі та щоб шахувати арабів, особливо ж Єгипет, який відновив контакти з ЗСА. Ізраїльська делеґація відвідала Москву, Київ, Одесу та Молдавію, де зустрічалася з багатьма жидами, з яких не всі вміли говорити їх рідною мовою, але й далеко не всі хотіли виїхати з СССР. До складу делеґації входила, між іншими, Рут Любіч — голова комуністичної партії Ізраїлю.

В ПОКЛОНІ ЛЕСІ УКРАЇНЦІ

ЗАКЛИК

У велику річницю — століття народження Лесі Українки — найславнішої Дочки України, зберімся усі коло пам'ятника нашої поетки в Клівленді, дня 19 вересня ц.р., щоб віддати шану її невмирущому духові, що все життя боровся за долю і волю України.

Прийдім усі, з усіх кінців Америки, покласти перед її пам'ятником символічну квітку любови до Лесі Українки — світоча новітньої України. Приведім наших дітей до Клівленду на це величаве всенародне святкування і вкажім їм на вартості, якими й вони дорожитимуть, ідучи до великої і святої мети — здійснення невмирущого ідеалу свободи для української нації — мети, що об'єднує нас і наступні наші покоління з духом творчости Лесі Українки.

В програму святкування входять виступи найкращих українських мистецьких сил Америки, а також участь представників Конгресу ЗСА, мейора міста Клівленду та членів інших етнічних груп. Представництва українських Товариств і Організацій візьмуть зорганізовану участь у святі та зложать вінки квітів під пам'ятником Лесі Українки.

Прибудьмо всі до Клівленду, Огайо, на велике всенаціональне свято нашої української поетки в Америці і зложім гідний і достойний поклін великій поетці.

КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 100-РІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ: Стефанія Пушкар, голова; Лідія Макаренко, єскретарка; Галина Царинник, касирка. Члени: Іван Базарко, УККА; Ігнат Білинський, УККА; д-р Іван Скальчук, УККА; Йосип Лисогір, УНС; Антін Батюк, УРС; о. шамб. Мирослав Харина, СУК „Провидіння"; д-р Олександер Білик, СУК „Провидіння"; Володимир Мазур, УНП; Лідія Бурачинська, СУА; Стефанія Бернадин, ОЖ ОЧСУ; Оксана Генґало, УЗХ; Олександра Селепина, ОЖ Українського Православного Сестрицтва; д-р Наталія Пазуняк, УВАН; д-р Матвій Стахів, НТШ; Іван Винник, ООЧСУ; д-р Богдан Гнатюк, ОДВУ; Степан Спринський, ОУА „Самопоміч"; д-р Петро Стерчо, Асоціяція Українських Професорів; Євген Гановський, СУМА; Павло Дорожинський, Пласт; Віктор Росинський, ОДУМ; Квітка Семанишин, СУСТА; Микола Алексевич, ОбВУА; Іван Поритко, Братство УСС; д-р Володимир Галан, ЗУАДК.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ В КЛІВЛЕНДІ: мґр Василь Ліщинецький, голова; Параскевія Баранська, заст. гол.; Володимир Кавка, заст. гол.; інж. Ірина Кашубинська, заст. гол.; Ольга Павук, заст. гол.; Ольга Калушка, секретарка; проф. Петро Лютий, касир; інж. Іван Фур, прес. реф.; інж. Роман Возняк, реф. пропаґанди; д-р Богдан Футей, реф. зв'язку; д-р Вол. Базарко, орг. реф.

Появився другий том англомовної праці М. Стахова і Я. Штендери „Західня Україна"

Ню Йорк.— У видаваній Науковим Товариством ім. Шевченка серії „Бібліотека Українознавства", появився, як 6-ий том її англомовної секції, другий том праці професора д-ра Матвія Стахова з УВУ у Мюнхені та проф. мґра Ярослава Штендери з Університету Савт Дакоти п. н. „Західня Україна на поворотному пункті европейської історії 1918-1923" (Western Ukraine at the Turning Point of Europe's History, 1918-1923"). Видано цей том на доброму папері в твердій полотняній оправі на 311 сторінках друку з передмовою Роберта Велча, міністра виховання для провінції Онтаріо в Канаді і за редакцією Іванни Л. Стахів. Поділяється цей том на три частини: 1) Західні українці в боротьбі за мир під час Мирової Конференції, 2) Припинення Україною совєтського просування на Захід і 3) Вирішальні бої на дипломатичному і мілітарному фронтах. Охоплені в цьому томі події періоду від квітня 1919 року до відступу Української Галицької Армії за Збруч в липні 1919 року. В окремих розділах цих трьох частин поданий докладний огляд подій і дипломатичних акцій, що відбувалися в тому часі на міжнародному полі, як також мілітарних операцій на протипольському і протисовєтському фронтах. В кінцевій частині цього тому надруковані на сторінках 265-279 документи (усіх 14) до історії того часу — резолюції, проклямації, договори, закони, універсали й телеграми. Завершується книжка примітками й посиланнями, вибраною бібліографією праць до історії того часу українською, російською і болгарською мовами, індексом, як також короткою біографією міністра Роберта Велча та життєписом інж. Івана Романюка, грошовими засобами із фонду якого при НТШ видано другий том названої праці. Другий том „Західньої України", як і її перший, багато ілюстровані. До книжки подані дві окремі карти: Західньої України і української контрофензиви в червні-липні 1919 року. Набувати книжку можна в Науковому Товаристві ім. Шевченка, The Shevchenko Scientific Society, 302-304 West 13th Street, New York, N.Y. 10014. Ціна тому $5.50 в оправі, 4.50 дол. брошурований.

Проф. д-р Матвій Стахів

В. АВРАМЕНКО В ШПИТАЛІ

З Єрусалиму, Ізраїль, одержано датовану 6-го вересня 1971 р. телеграму, в якій коротко сказано: „Авраменко в шпиталі. Мав випадок. Лікарі запевнили швидке видужання. Допомогу слати негайно на адресу: Avramenko, c/o Y.M.C.A., P.O. Box 294, Jerusalem, Israel.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Після вакацій

Як день з ніччю, а зима з літом, так і в нашому суспільно - громадському житті чергуються сезони громадських зайнять та починів. Хоча громадська активність не припиняється і в гарячих літніх місяцях, все ж такий справжній сезон у громаді триває від вакацій до вакацій, від початку вересня до початку липня.

Так буде і цього року. Вакації формально закінчилися із Святом Праці. Пройде ще кілька днів і знову загомонять дітворою школи, пожвавиться рух на вулицях, ширше відкриються двері наших народних домів та громадських установ, почнеться новий сезон.

Чого нам очікувати, що нам робити і плянувати у цьому новому сезоні? Очевидно, що залишилося ще багато справ і турбот з попереднього сезону, одні з яких треба буде завершувати, інші продовжувати, але є й нові справи й нові надії.

З тих справ, що мали найбільше уваги та найбільше турбували нашу громаду, зокрема католицьку, залишається справа патріярхального завершення Української Католицької Церкви. Не сходила вона з порядку розмов і турбот також під час вакаційного сезону, може не так справа самого патріярхату, як зв'язані з цим суперечності. Не діждались ми ще очікуваного в цій справі спільного послання всіх Владик УКЦеркви, і єдиною відомою ширшій громаді новиною було проголошення Ієрархії УКЦеркви в ЗСА із визначенням 20-го лютого наступного року Днем Помісности УКЦеркви в цій країні, зв'язуючи цей День з 80-річчям Верховного Архиєпископа, Первоієрарха цієї Церкви, та дев'ятою річницею його звільнення. Із одержаних на цю тему голосів можна вносити, що це проголошення не привертає захитаного довір'я серед мирянських мас та не ліквідує затяжного конфлікту, поглибленого та загостреного відомою хіротонією двох єпископів-помічників, найменованих Ватиканом навіть без попереднього відома Верховного Архиєпископа УКЦеркви. Тим часом повне замирення на цьому відтинку нашого життя, потверджене не тільки словами, але й ділами, та спільне і солідарне змагання за завершення організаційної структури УКЦеркви створенням її патріярхату, було б, без сумніву, найбільшим нашим досягненням в новому сезоні.

Великою подією в новому сезоні буде заповіджений вже на жовтень цього року Собор Української Православної Церкви в ЗСА, що відбуватиметься у 50-річчя відродження автокефалії цієї нашої Церкви в Україні. З'їзд Об'єднання Українських Євангельсько - Баптистських Церков вже відбувся з кінцем минулого тижня в Чикаґо.

Коли мова про наші церковні справи в Америці, то окремою увагою і новими надіями треба відмітити солідарний, хоч і окремий виступ усіх цих наших трьох Церков з рішучим засудом і протестом проти втручання Московської Патріярхії в наше церковне життя, що його виявила та Патріярхія на своєму Синоді в червні цього року. Очевидно, що багато більше надій давав би такий спільний виступ трьох наших Церков в дусі екуменізму, але в цьому відношенні, як і в багатьох інших, ми ще досить далеко відстаємо від загальних тенденцій в світі.

Із загальногромадських справ чи не найбільше уваги тепер приділяється справі 10-го Конґресу Українців Канади, що має відбутися в жовтні цього року. У зв'язку з цим Конґресом останнім часом виявилися поважні суперечності щодо структури і проводу Комітету Українців Канади. Братство Українців Католиків, що згідно з постановами статуту має запевнений провід в КУК, виступило в обороні „існуючого стану", натомість сильні громадсько - суспільні організації, як Українське Національне Об'єднання і Ліґа Визволення України, вимагають змін у статуті і в проводі КУК. Вагу, значення і впливи української групи в Канаді підкреслює факт, що прем'єр Трудо прийняв запрошення, візьме участь у Конґресі і виголосить промову.

Конґрес Американських Українців має відбутися в наступному, 1972-му році, але вже тепер також і в цій репрезентативній українській установі виникають поважні тенденції для деяких змін.

Перед поважною проблемою стоїть Секретаріят Президії Світового Конґресу Вільних Українців, який, згідно з рішенням Першого СКВУ, мав би з початком 1972-го року перейти до Европи. Вже від деякого часу відзиваються голоси, щоб осідок Секретаріяту, щонайменше його бюро, постійно залишити в Ню Йорку, в осідку Об'єднаних Націй.

До сподіваних великих наших успіхів у новому сезоні можна зараховувати надію на якщо вже не повне завершення акції в справі створення Осередку Українських Студій в Гарвардському університеті, то щонайменше на доповнення фундації для відкриття другої катедри. Українські студії в Гарварді — це взагалі один з найбільших і найважливіших починів в історії Американської України.

Це тільки деякі з головніших проблем і викликів, що стоять перед нашою громадою в новому сезоні. Тих викликів багато більше. Ми напевно дамо собі з ними раду, якщо їх прийматимемо і полагоджуватимемо об'єднано, з думкою про добро справи, з думкою про добро і майбутнє не тільки нашої громади, але й нашого українського народу.

„Молодь України" пропаґує російську мову

Газета „Молодь України", що виходить українською мовою, як орган ЦК комсомолу УССР, час до часу містить матеріяли, в яких твердиться, що російська мова — це „загальнодержавна" мова, хоча формально УССР є окремою „державою" та членом-засновником ОН. Найбільше пропаґується російська мова в Україні у відділі оголошень різних середніх і вищих шкіл в Україні. „Молодь України" з 1-го вересня підтвердила, що російщення української студіюючої молоді зайшло так далеко, що навіть студенти заочного відділу Технологічного Інституту харчової промисловости в Києві повинні здавати іспити „з російської, або з української мови та літератури". Дирекція того інституту вимагає від студентів, щоб вони подали „заяву на ім'я ректора, де треба зазначити, на яку інженерну спеціяльність слухач бажає підготовитися і яку мову вивчатиме — російську, чи українську". При перечисленні різних фахів, що їх може здобути студент в тому інституті, говориться про іспити, і всюди поставлено російську мову на перше місце.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

МАРИВО РАСОВОГО БАЛЯНСУ В ШКОЛАХ

Учениця середньої школи в малому містечку Алабами любить музику і навчається її в школі. Вона належить до шкільної оркестри, зжилася зі своїм музичним гуртком, почуває себе в ньому щасливою. Щасливі і її батьки, що не пусті й небезпечні модерні забави, а музика займає час і думки їхньої дочки. Але цього літа цій учениці шкільна влада заявила, що її призначають до іншої школи, віддаленої на 20 миль, куди довозитимуть її автобусом. Це на те, щоб увести т. зв. „расовий балянс" у школах. Учениця не дбає про расові проблеми, товаришує з білими й чорними. Але в новій школі мусіла б покинути навчання музики, бо не може оставатись на лекції без транспортації; вона теж мусіла б покинути свій музичний гурток. Для дівчини це життьова трагедія, яка, зрештою, вдаряє також по її освіті.

Батьки школярки звернулись з проханням до губернатора Алабами, войовничого м-ра Воллеса, який не покинув президентських амбіцій. Губернатор наказав привернути школярку до її старої школи і написав листа до президента Ніксона, домагаючись, щоб той видав загальну заборону примусового „автобусування" („басінґ"). Президент не зробив цього, але 11 серпня перестеріг відповідні власті, щоб такий засіб „расового балянсу в школах", як перевіз дітей автобусами до віддалених шкіл проти їх волі обмежили до законом вимаганого мінімуму, і навіть загрозив дисциплінарною акцією за переступ цього мінімуму.

І так, напередодні нового шкільного року, і то в час, коли хід шкільної науки повинен бути остаточно розплянований, здавалося б невелика проблема, як призначення і довоження дітей до шкіл, викликала політичну бурю, а в певній мірі розпочала й передвиборчу кампанію.

Хоч у даній ситуації йдеться конкретно про запевнення расового балянсу в школах, отже таке помішання дітей, щоб у кожній школі був певний відсоток білих і чорних, довіз школярів автобусами мав початково, і має ще й досі, різні інші завдання, як взагалі довіз дітей до шкіл, часом власне для збереження сеґреґації, для „міжкультурного збагачення" або для осягнення рівних можливостей освіти для дітей з ґетта.

Часом і тепер трудно встановити точно границю конкретної програми перевозу. Ще в 1920 році довожено в ЗСА до шкіл 356 тисяч дітей, а шість літ пізніше це число осягнуло мільйон. У 1954 році, коли Найвищий Суд проголосив своє історичне рішення про десеґреґацію, майже 10 мільйонів дітей їздило до шкіл шкільними автобусами. Наскільки можна дослідити, програма перевозу дітей для расового балянсу почалась в Ню Йорку в 1960 році, але на добровільній базі. Потім почали стейтові і комунальні шкільні власті приймати її у себе, і так розвинулася практика, прийшла опозиція, почалися судові процеси і рішення, відклики, подекуди непослух судовим рішенням і навіть карні справи в зв'язку з цим. Були успіхи в тому розумінні, що осягнено бажаний балянс. Берклей у Каліфорнії було першим більшим містом, в якому осягнено „новий балянс" із 36 до 45% чорних учнів у кожній школі при перевозі дітей до 3.800 початкових шкіл. Але були й невдачі, і реалізацію деяких комунальних програм треба було припинити.

Десеґреґація у школах спирається на Конституції і на рішенні Найвищого Суду з 1954 року, який інтерпретував Конституцію так, що сеґреґація навіть у формі „рівні, але окремі" є неконституційна. Але виконання десеґреґації, а за тим і перевіз учнів для расового балянсу, це справа не держави, не стейту, а громади. Так кажуть суди. Закон про Громадянські Права з 1964 року виразно каже, що „ніщо не дає права урядовцям або судам ЗСА видавати накази з метою осягнення расового балянсу в школах, вимагаючи транспортації учнів з одної школи до другої або з одного шкільного дистрикту до другого..." Також Закон про нижче і середнє шкільництво з 1965 року має подібну постанову. Можна ще згадати, наприклад, бюджет, признаний для Департаменту Здоров'я, Освіти і Соціяльної Опіки на 1970 рік, який теж застерігає, що признаних фондів не вільно вживати „з виїмком вимог Конституції, щоб примушувати шкільні округи вживати заходів, які включають транспортацію учнів автобусами... проти волі їх батьків..."

Але на рівні громад справа жива, а то й гостра. Один „суперінтендент" назвав це „найбільш з а г о стреною шкільною суперечкою за останніх 15 років". І сьогодні не видно, щоб ця суперечка на шкільному, громадському, політичному чи прямо емоційному ґрунті зближалася до кінця. У Конґресі ЗСА кілька років лежить по комісіях цілий ряд законопроєктів про заборону примусового „басінґу", в тому числі два навіть про зміну Конституції через такий додаток. Але є й такі, що домагаються поширити акцію перевозу школярів поза межі шкільного дистрикту, навіть поза межі стейту. В травні цього року Сенат відкинув 51 голосом проти 34 проєкт сенатора Рібікова з Коннектикату, щоб з метою осягнути балянс об'єднувати шкільні дистрикти різних стейтів у метрополітальних округах (наприклад, Північна Вір-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ДЕҐРАДАЦІЯ ЗОЛОТА

Від якогось VII сторіччя перед народженням Христа, себто понад дві з половиною тисячі рр. з золота виробляли монети, за які купували всяке добро. Може тому, що воно блищить, не ржавіє, не плісніє, а водночас податливе на формування і вирізування, золото притягало людей і було пожадане та цінене більше, як інші метали — залізо, мідь, бронза і навіть срібло. Золото було символом багатства, біблійні погани поклонялися „золотому теляті", золотими прикрасами обвішувались жінки раніше, аніж самоцвітами, „золота гарячка" охоплювала шукачів золота й приводила до жорстоких убивств. Погоню за золотом уважали і вважають погонею за матеріяльними добрами, що назверх світяться, а насправді, крім блиску, не мають іншої, глибшої вартости. І золото у грудках, плитах та монетах вважають найкращою, найпевнішою запорукою, що людина „не вмре з голоду".

Так було в усьому світі, може у ще більшій мірі серед примітивних народів, як цивілізованих, бо малорозвинені народи довгий час не шанували „папірців", за які вважали банкноти, так, як і по нинішній день пересічний автохтон азійського й африканського континентів не має довір'я до банкового чека. І американський доляр мав таку велику повагу у всьому світі тому, що був рівновартісний з золотом. Як знайдені у річках американського Далекого Заходу золотий пісок і золоті грудки депоновано у банках із рівновартістю золота, так само ще до квітня 1933 року можна було так звані золоті сертифікати, вимінювати на рівновартість у золотих монетах. І так само чужинецькі банки міняли на золото чужинецьку валюту, що її заробляли американські експортери.

У квітні 1933 року припинено виміну на золоті монети золотих сертифікатів. Але міждержавні т о р говельні трансакції ведено на базі золотого паритету доляра. Чужинецькі центральні банки могли вимінювати свої запаси долярів на золото, що зберігалось в американському скарбі по устійненому курсі. Це власне й дало поштовх для спекулянтів, які висмоктували з Америки долярові банкноти за кордон, щоб після того вимінювати їх на золото. Ще в 1948 році ЗСА мали золота на кругло 24 більйони долярів, тепер мають його вже тільки на 10,5 більйона. Постала загроза, що закордонні центральні державні банки можуть пред'явити Америці стільки долярів для виміни на золото, що його не вистачить. Це й було безпосередньою і найголовнішою причиною, чому 15 серпня ц. р. президент Ніксон проголосив, що Америка не вимінюватиме більше „закордонного доляра" на золото.

Очевидно, „відірванням" закордонного доляра, себто того, що опинився поза Америкою, від золота — не перекреслено його вартости, бо офіційний курс доляра у відношенні до золота залишився той самий: 35 дол. за унцію, дармащо його не купується і не продається по тій ціні. На приватному ринку за кордоном і в самій Америці платять за золото більше і, мабуть, офіційний його курс буде теж дещо підвищений. Америка не квапиться з таким підвищуванням, бо це піднесло б вартість золотих резерв у Совєтському Союзі, який належить до найбільших продуцентів золота.

Зрештою, вартість золота у банкових резервах, які складаються, крім золота, з чужинецьких валют та інших вартісних паперів, щораз зменшується. Резерви всіх центральних банків у світі становили в 1948 р. 48 більйонів долярів, тепер вони становлять 98 більйонів. Та коли у 1948 р. золото становило 69 відс. резерв, то тепер воно становить лише 37 відс. У зв'язку з заколотом, який постав у світі внаслідок пошукування нової міжнародної монетарної системи, пригадали, що золото не мусить бути підставою народної економіки ані також підставою добробуту народу. Ось директор німецького державного банку, згодом міністер фінансів гітлерівської Німеччини Гьялмар Шахт створив був теорію, що основою валюти є „праця" — і Німеччина, зовсім не мавши за Гітлера золотих резерв, зуміла розвинути величезну промисловість і поставити на ноги могутню збройну силу, яка загрозила всьому світові.

Золото і далі добувають, американський промисл зуживає щорічно золота на кругло більйон долярів, золото залишається найкращим і найбільш шанованим металом. І трудно уявити нову міжнародну монетарну систему, яка зовсім відкинула б золото, як безпосереднього чи посереднього її ґаранта. Ось, наприклад, французький міністер фінансів Валері Жіскар Д'Естень пропонує, щоб нова міжнародна монетарна система полягала в устійненні твердого відношення кожної окремої державної валюти до золота, незалежно від доляра. До речі, Шарль де Голль, шукаючи способів якнайболючіше дошкулити Америці, заходжувався — без успіху — змінити міжнародну монетарну систему, відірвавши її від доляра, спертого на золоті.

Нову міжнародну монетарну систему, отож і долю та ролю золота, визначить конференція 118-членного Міжнародного Монетарного Фонду, яка збереться 27 вересня у Вашинґтоні. Підготовить її конференція „10-ох великих", себто найбільш економічно розвинених країн світу, яка тепер відбувається в Парижі. Очевидно, ЗСА мають в обох тих організаціях найбільшу повагу і голос. Як твердить „ЮС Ньюз енд Ворлд Ріпорт" з 6-го вересня ц. р. у статті „Як розуміти золоту кризу" (відкіля й узято наведені вище статис-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ТАКІ БУЛИ ЦАРІ...

Історія династій, що панували колись в Европі, Азії та в інших частинах світу, густо - часто позначувалась кров'ю. Поміж членами не одної княжої, королівської чи цісарської сім'ї приходило до жорстоких порахунків за владу, які звичайно кінчилися братовбивством, батьковбивством і тому подібними душогубствами. Та найжахливіші речі діялися, мабуть, у застінках Кремлю, на дворі великих московських князів, а потім царів. Криваві сталінські чистки — нічого нового під сталінським сонцем, вони знаходять своє „джерело надхнення" в темній давнині імперії.

Студії отої давнини показують, що на кремлівському престолі засідали часто люди ненормальні, збочені, а то й круглі півголовки. Кляясичним взірцем такого „володаря" (він не правив, однак, довго) був цар Петро III, званий Гольштинський, внук імператора Петра І („Великого").

У свого діда, що, за словами одного історика, зробив у Московії більшу революцію, ніж Ленін у 1917-му році, Петро Гольштинський вдався хіба тільки ростом, але далеко не розумом і хистом. Тітка його, цариця Єлисавета Петровна, посватала його з княжною Дорнбурґ, з доволі бідної німецької шляхти, яка народилася в Штетині (нині польський Щецін) і за часів свого дитинства бавилася на вулиці з міщанськими дітьми. Коли її, 16-літню дівчину, привезли до Москви, вона мала з собою всього кілька спідничин та сорочок мастку, коли в той час (і це також віднотувала історія!) цариця Єлисавета мала 14,000 суконок і декілька тисяч пар черевиків...

Але хитра, виторопна і дуже вродлива німочка вміла так покерувати справами, що по смерті Єлисавети наказала задушити свого чоловіка Петра III, загарбала владу в свої руки і сама стала царицею всієї Росії, а при тому гробокопателем козацької вольниці, руїнницею Січі, — тоді вже знана під ім'ям Катерини II.

Її чоловік, Петро Гольштинський, поки ще був наслідником престолу, ані її не любив, ані занадто не цікавився тим, як вона живе і що робить, бо мав своїх коханок. Зрештою, він усією душею віддавався муштрі лакеїв, тренував мисливських собак і дуже любив бавитися... ляльками, справді, як мала дитина. Поза тим завжди щось майстрував, крутив, розбирав і складав старі годинники, а коли йому це набридало, то грав на басетлі, хоч абсолютно не вмів грати, тільки бренькав, і то чим голосніше, тим більше був задоволений і гордий з такої „музики".

Все ж таки найулюбленішим його зайняттям була муштра! Ранком, як тільки прокидався, зараз робив збірку своїх шамбелянів, камерюнкерів до спілки з простими лакеями і гонив ними, як рекрутами. Саме в зв'язку з тією муштрою в нього були, як то кажуть, „не всі вдома". У своєму щоденнику Катерина II описує такий випадок:

„Коли я увійшла до кабінету Його Світлости, то побачила повішену на нитці мишу. Царевич пояснив мені, що ця миша — засуджена на кару смерти за державну зраду, згідно з військовими законами: вона закралася до твердині, тобто на стіл, і погризла солдатика з цукру, що стояв там на варті..."

У тих самих споминах цариця Катерина згадує також про особливе замилування її чоловіка — забавлятися дитячими іграшками:

„Від графині В. Великий Князь дістав у подарунок купу дитячих іграшок, між ними багато ляльок. Вдень ці забавки лежали в спальні, під нашим ліжком, а вночі Царевич витягав їх наверх і бавився ними до 2-ої години ночі. Деколи мені було з того смішно, а не раз я сердилась, бо забавки були тверді і наминали мені боки... У присінку нашої спальні Царевич тримав вісім мисливських собак... Від них заносило таким сопухом, що в мене завжди боліла голова".

1762-го року, коли померла цариця Єлисавета, царевич, хоч і „кругом дурак", все ж таки мав стільки розуму, що проголосив себе царем Петром III. Одночасно почав заводити „реформи"; змінив військову муштру, переодягнув царську ґвардію у пруські мундири (він дуже поважав короля Фрідриха II) і вирішив перейти на лютеранську віру...

Але його кохана жіночка не дала йому багато часу на таку забаву і з допомогою свого коханця, князя Орлова, збунтувала ґвардію, зробила переворот і сама сіла на престолі. „Реформатора" і командувача лакеями, що кохався в муштрі і пропадав за ляльками, той же самий князь Орлов, на спілку з двома братами, задушили нібито ненароком у бійці, що скоїлася під час гри в карти.

Розуміється — за тихою згодою її Імператорської Величности...

Від Петра III не далеко втік із розумом Павло І, котрого так і прозвали „Безумний цар" — за його дивацтва і брутальну натуру. І той був „спеціяліст" від муштри... Одного осіннього ранку, 1799-го року, він вийшов із замку зробити перегляд ґвардії і запримітив, що в одного з ґвардійців був не так застібнутий ґудзик. Це кинуло „Безумного царя" в таку лють, що він дав наказ цілому батальйонові:

— На каторгу — шагом арш!

І так 400 молодих людей, квіту армії, рушили без слова спротиву, без харчів і теплої одежі, через простори широкої Московії — в Сибір неісходиму!

Всі вони пропали в безвістях...

І. К-р.

Ол. Грановський

У 70-РІЧЧЯ ІНЖ. СТ. КУРОПАСЯ

ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ДО ІДЕЇ

(Слово на бенкеті в травні 1971 р. в Чикаґо)

(3)

Кожна людина вчиться до самої смерти, а молодь особливо має завдання увесь час себе всесторонньо вдосконалювати, розвиваючи всі творчі здібності, таланти та особистості п р и таманності, щоб бути повновартісною особою в культурному суспільстві. Українська молодь у буйних хвилях сучасного американського оточення часто себе марнує і не знаходить вияву для своїх здібностей, які має, але які не старається шліфувати, щоб удосконаленням притягнути до себе увагу. В тім, на жаль, наша молодь часто себе чомусь почуває меншевартісною і загубленою. Хоч на те можна знайти деякі історичні причини, — все ж таки молодь наша не повинна плекати почуття меншевартости, бо вона не гірша від інших, коли не краща. Навпаки, вона повинна плекати почуття людської гідности, щоб нарівні з гідними людьми, уникаючи порожньої набутої гордости, як якоїсь вищости. Замість марнування дорогого часу на поборювання самих себе у власній спільноті, краще виховувати прикмети людяности, служіння народові, товариської пошани і любови між собою. Будьте самі собою на поземі людської і національної гідности. Задивляйтеся в майбутнє і дайте свої сили, знання та здібності українським проблемам на світовій арені.

Будьте добрими американцями чи канадійцями із щирим почуттям приналежности до українських вікових традицій і культурної спадщини. Вони дивують наших сусідів своєю красою і глибоким філософським змістом. Не вирікаючись своєї дійсности і національної приналежности, мудра людина буде щасливіша в обіймах Америки. І, працюючи для ідеї у здобутті мети, не нарікайте на батьків за їхні помилки і недоладність. Вони зробили дуже багато як уміли на свої часи. Радше постарайтеся їх зрозуміти, дати їм признання за все, що вони зробили доброго, а навіть оправдуйте їх за їхні помилки і постарайтеся самі ще більше і краще щось доброго зробити. Вони старались будувати нове життя у відмінних для них умовинах, часто дуже несприятливих. Та все ж таки є на що подивитися, як на здобутки їхніх зусиль.

Людська натура, як відомо, надто вимоглива, і молодий провідник з нетерпінням очікує швидкого признання. Однак, вартісне признання приходить у старші роки, а найчастіше вже по смерті. Тому не очікуйте великого признання зарання. Будьте певні, що пошана і признання за вашу добру працю прийдуть, і то можливо у більшій мірі, ніж ви самі сподіваєтесь, бо наш народ високожертвенний не тільки на українські справи, але й на признання за віддану і витривалу працю, за відвагу і оборону слави і чести нашого народу, для якого варто віддати свої творчі сили...

Ярослав Падох

МІСТЕР СОЮЗ

(Привіт інж. Степанові Куропасеві в його 70-річчя)

З козацького, чубатого й войовничого роду походить наш Соленізант. Усе його життя — це громадська активність і боротьба. Вояком був він в Українській Галицькій Армії, вояком служив в Українській Військовій Організації і в Організації Українських Націоналістів, вояком остався і в Українськім Народнім Союзі.

А на війні буває усяко. Та чи на возі, чи під возом, інж. Куропась був завжди собою. Бо не його підносив угору уряд, але він додавав кожному урядові, на який його покликувала, як завжди химерна, українська громада. І незалежно від того, які він, з волі союзового народу, високі уряди виконував в Українськім Народнім Союзі, чи то головного контролера, чи першого заступника головно предсідника, він завжди був і до сьогодні остався — Містером Союзом!

Не відважуся воювати зі співгосподарем цього святочного вечора — ОДВУ за першенство відданости нашого Соленізанта для ОДВУ чи УНС. Але я повинен ствердити н е з а п е р е ч н и й факт, що сьогодні, через десять років після смерти невіджалуваного й досі незаступного великого союзівця і громадянина, сл. п. Дмитра Галичина, ледве чи є хтось другий, хто з рівним правом, як інж. Степан Куропась, міг би ідентифікуватися з найстаршою й найбільшою українською установою у вільнім світі — Українським Народним Союзом.

І від його дев'ятдесятитисячного членства вітаю сьогодні з ювілеєм інж. Степана Куропася й бажаю йому, не стільки для його добра, як для добра його української громади, многих, щасливих і надусе, як досі, продуктивних років.

Бажали в нас у далекому, рідному краю, відзначаючи визначну людину, „щоб на камені родилися такі, як вона". Повторім ці слова сьогодні й побажаймо нашій громаді, щоб на камені родилися такі громадяни, як наш Соленізант. І зі щирого серця додаймо, щоб не каменем, але пухким, подільським чорноземом та м'якою карпатською левадою стелився їм шлях їх служби своїй громаді.

Прийміть ще, Пане Інженере, з сьогоднішньої, святочної нагоди скромний подарунок від Українського Народного Союзу, на якому невеличкими, ледве видними літерами написані великі слова признання й подяка цієї великої установи за Ваші незвичайні заслуги для неї.

(Кінець).

КРАЙОВА БУЛАВА УПС

повідомляє все Членство УПС
на терені ЗСА, що

10-ий КРАЙОВИЙ З'ЇЗД УПС

— відбудеться —

в Бофало під час Великої Ради УПС

Початок Крайового З'їзду передбачається на суботу, 9-го жовтня, о год. 4-ій по пол.

СКОБ!

КРАЙОВА БУЛАВА УПС

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
ТРЕНТОН, Н. Дж.

ШКІЛЬНИЙ РІК 1971-72

ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ:

ФОРТЕПІЯН: проф. Володимир ГРУДИН
СКРИПКА: Ярослав ЛАБКА

ПОЧАТОК НАВЧАННЯ:

вівторок, 14-го вересня 1971 року

Злогошення: 893 Second St., Trenton, N.J.
Tel.: 599-4652

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
ВІДДІЛИ:
ІРВІНГТОН-ПАССЕЙК, Н. Дж.
ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО

НАВЧАННЯ

ГРИ НА ФОРТЕПІЯНІ І ТЕОРЕТИЧНИХ ПРЕДМЕТІВ ПОЧИНАЄТЬСЯ

у вівторок, 14-го вересня 1971 року

Зголошення приймають учителі:
Галя Клим — Ірвінґтон, тел. 374-7819
Марія Кривокульська — Елізабет, тел. 351-2127
Ольга Чипак, Пассейк, тел. 684-3202

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ НЮ ДЖЕРЗІ

запрошує Членів і Шановне Громадянство
на ДОПОВІДЬ н. т.

„Будова багатоповерхового будинку УНС в інженерно-архітектурному аспекті"

яка відбудеться

18-го вересня 1971 р. в залі УНДому

140 Prospect Ave., Irvington, N.J.

Доповідатимуть архітекти: Ю. ЯСТРЕМСЬКИЙ й А. ОСАДЦА;
Інженери: Я. ТКАЧ, В. КУХ, РОМАН ГАЛІБЕЙ.
По доповіді — ГУТІРКА на організаційні справи Відділу при чаю і солодкім.

АСОЦІЯЦІЯ ДІЯЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ І ОРГАНІЗАЦІЯ ЖІНОК ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ — ВІДДІЛИ в НЮ ЙОРКУ

— влаштовують —

у СУБОТУ, 11-го ВЕРЕСНЯ 1971 року
в залі Будинку Організацій Українського Визвольного Фронту, 315 Схід 10-та вулиця

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР
ПОЕТЕСИ-ПИСЬМЕННИЦІ
ГАННИ ЧЕРІНЬ

Твори читають: Авторка, Ганна Кореньовська і Алла Коссовська.

Після виступів — дружня гутірка за склянкою чаю.
Щиро запрошуємо Молодь і Старше Громадянство.

Початок о 6-ій год. вечора.

Вступ — 2 дол.　　Студ. молодь 1 дол.

УПРАВА ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

ПРИ ПАРОХІЇ В АСТОРІЇ

— повідомляє —

ВПИСИ ДІТЕЙ

НА НАУКУ УКРАЇНОЗНАВСТВА, ДО ПЕРЕДШКІЛЛЯ — САДОЧКА, ПІДГОТОВА ДО ПЕРШОГО СВ. ПРИЧАСТЯ

— відбудуться —

в суботу, 11-го вересня 1971 року
від год. 10-ої рано до 1-ої по полудні
в ЦЕРКОВНОМУ ДОМІ
при 31-09 31-ша Евеню.

Перші лекції навчання почнуться 18-го вересня Службою Божою, яка буде відправлена о год. 8:45 рано в церкві Чесного Хреста в Асторії за здоров'я нашої шкільної дітвори.

НАТАЛІЯ ХОМАНЧУК
Управителька школи

На честь Миколи Леонтовича

Торонто. — Відомий дівочий хор „Веснівка" виступить з концертом, присвяченим пам'яті трагічно загиблого видатного українського композитора Миколи Леонтовича. Концерт відбудеться 14-го листопада в „Товн Голл". Головною в програмі буде опера Миколи Леонтовича „На русальчин Великдень", із молодою солісткою канадійської опери Роксоляною Росляк. Концерти на пошану пам'яті замордованого большевиками 50 років тому композитора Миколи Леонтовича відбудуться також у різних містах ЗСА. Солістка Роксоляна Росляк співатиме цього сезону в Канадійській Опері, у „Валькірії" та в „Макбеті".

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
Округна Рада Ню Йорку й Округна Рада Нюарку

ОРГАНІЗУЄ ПОЇЗДКУ АВТОБУСОМ ДО КЛІВЛЕНДУ

НА ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ В 100-РІЧЧЯ З ДНЯ ЇЇ НАРОДЖЕННЯ.

Виїзд автобусу в суботу, 18 вересня о год. 7-ій рано з-під Українського Нар. Дому, 140 — 2-га Евеню в Ню Йорку, а поворот із Клівленду о год. 6-ій веч. в неділю.

Кошта поїздки 25 дол. від особи, а із нічлігом в готелі 35 дол. В тому є вже вчислений вступ на площу свята.

Місця в автобусі замовляти:
Ню Йорк — Наталія Хоманчук, тел. 726-4428;
Нюарк — Е. Мартинець, тел. 374-2433

Зголошуючи свою участь в поїздці проситься зложити чек, моні ордер, або готівку в „Самопомочі" на руки д-ра В. Палідвора, а члени СУА на руки орг. референток своїх Відділів.

Час короткий, тому зголошення треба зробити якнайскорше, щоб був ще час полагодити дотичні справи цієї дводенної подорожі.

До участи в поїздці й відзначування великої дочки Українського Народу запрошується всіх членок СУА, членів їх Родин і Знайомих.

ОКРУЖНА РАДА СУА

Крайовий Комітет для Відзначення 100-річчя Народження Лесі Українки

МАЄ ШАНУ ЗАПРОСИТИ ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ВЗЯТИ УЧАСТЬ У

СВЯТКУВАННЯХ

ЩО ВІДБУДУТЬСЯ

в днях 18-го і 19-го вересня 1971 р. в Клівленді, Огайо

СУБОТА, 18-го ВЕРЕСНЯ 1971 р.

Вистава драматичної п'єси Лесі Українки „ОРГІЯ" в залі Норманді Гайскул. Виконує Драматичний гурток при хорі „Трембіта" з Дітройту.

НЕДІЛЯ, 19-го ВЕРЕСНЯ 1971 р.

Год. 8:00 рано: БОГОСЛУЖЕННЯ в католицькій церкві св. Йосафата
5720 State Road, Parma, Ohio

БОГОСЛУЖЕННЯ в православній церкві св. Володимира
5913 State Road, Parma, Ohio

Год. 10:00 рано: СПІЛЬНИЙ СНІДАНОК в залі православної церкви св. Володимира.

Год. 11:30 перед пол.: ВІД'ЇЗД автобусами і автами до „Городу Культури" в Клівленді, Rockefeller Park, Liberty Blvd та формування походу до пам'ятника Лесі Українки.

Год. 2:00 по пол. ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТКУВАННЯ під пам'ятником Лесі Українки при участі представників американського уряду, Конґресу стейту Огайо та міста Клівленду й заприязнених етнічних груп Америки.

В програмі виступлять найкращі українські мистецькі сили, які відтворять творчість Лесі Українки. Святкування закінчиться дефілядою представників організацій та зложенням вінків у стіп пам'ятника Лесі Українки. Під час урочистости буде вручена пропам'ятна таблиця від Української Громади в Америці, сестрі Лесі Українки, що перебуває у ЗСА.

Збірний доїзд автобусами на святкування до Клівленду організують місцеві Відділи УККА і до них треба зголошуватися в справі інформацій.

Тих, що плянують їхати приватними автами, просимо подати це до відома місцевим Відділам УККА. У всіх пунктах резервовані місця для паркування учасників Свята, а у приміщеннях парохії Св. Йосафата в Парма, Огайо, є приміщення для ґардероби.

Найближчий Мотель Howard Johnson's — там зарезервовані кімнати, (ціна від 5.00 дол. до 12.00 дол.), адреса 14043 Brookpark, Cleveland, Ohio. Tel : 267-2350. Route: 17 at 1-71, take Exit W. 130th — 3 min.

Гаряче закликаємо всіх Українських Громадян ЗСА взяти масову участь у цім величавім святі і виявити глибоку пошану найславнішій Дочці України!

Український Музичний Інститут Америки, Інк.
ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

ШКІЛЬНИЙ РІК 1971/72

ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ И УЧИТЕЛІ

Фортепіян:
М. Байлова — 473-8064
М. Ковалів-Ваньо — 777-4737
Г. Мирошниченко-Кузьма 254-6943 — 254-2024
А. Омельський — 937-4634
Л. Пелех — 963-1191
Д-р І. Соневицький — OR 4-6569
Е. Чапельська — 254-3464
Марта Чапельська — 254-3464
К. Чічка-Андрієнко — 982-5705

Скрипка:
Р. Венке — (201) 762-0765

Віолончеля:
Проф. Л. Полевська — 873-9487

Сольоспів:
К. Таранова — Е. Крахно 787-1197 і 787-3300
В. Здрайковський — VI 6-2670

Бандура:
Р. Левицький — (201) 354-3607

Теоретичні предмети:
Д-р І. Соневицький — OR 4-6569
К. Чічка-Андрієнко — 982-5705

Музичний Садок:
Г. Мирошниченко-Кузьма 254-6943 — 254-2024

Початок навчання 13-го вересня 1971 року

УМІ 149 2-га Евеню, Ню Йорк, Н. Й.

По інформації просимо дзвонити проф. М. Байлова між 9-10 р. і 9-10 веч. 473-8064

„Рідна Школа" у Філядельфії починає новий шкільний рік

Філядельфія (от) — Школа українознавства „Рідної Школи" у Філядельфії починає новий, п'ятнадцятий вже шкільний рік в суботу, 11-го вересня богослуженнями в католицькій парафіяльній церкві Царя Христа й у православній св. Володимира о годині 9-ій рано. Після богослужби учні сходяться у шкільному будинку публічної школи Стіл при вулиці Каюга по своїх клясах, де почнеться навчання. Цього дня навчання триває лише до 12 год. полудн, щоб дати змогу адміністрації перевести вписи нових учнів і вчителям поправчі іспити. Нормальна наука у школі почнеться в наступну суботу, 18-го вересня і триватиме від 9-ої до 1.20. За 15 років своєї праці школа українознавства „Рідної Школи" випустила вже поважне число абсольвентів, з яких деякі почали працювати вчителями у цій же школі. В цьому році у школі понад 400 учнів у дванадцяти клясах, з яких п'ять має по два відділи. Управляє школою відомий педагог проф. Володимир Лотоцький.

Поповнюються ряди наших професіоналістів

Українська громада Трентону, Ню Джерзі, гордиться значними успіхами в науці своєї молодої і дуже талановитої жительки — Марійки Гафткович. В цьому році вона, з відзначенням, закінчила Стейтовий Коледж і здобула ступінь бечелора оф артс, а за вияв особливих здібностей в математиці, одержала грошеву нагороду.

Марійка Гафткович народилася в місті Трентоні, в родині п-ва Ярослава і Ольги з Михалєвських-Гафткович. Початкову освіту вона побирала в школі св. Марії, де увесь час відзначалася першуном.

Марійка Гафткович

Молода професіоналістка є дуже активна в житті нашої громади. Немає ні одної академії, ні одної імпрези, в якій не брала б вона активної участи — акомпаньяторка для інструментального „тріо" чи для місцевих або приїжджих солістів. Крім того, під час студій в коледжі, Марійку Гафткович було заанґажовано, як учительку гри на фортепіяні, в місцевій консерваторії.

Ніщо не зупиняє Марійку Гафткович, зокрема від праці за місцевими малятами, які, щонеділі, вітають її, як свою виховницю або помічницю в садочку при СУА. Що більше, володіючи бездоганно українською мовою, Марійка Гафткович, час до часу, навіть пише п'єси-сценки для малят. Одна з її п'єс, а саме: „Золота Гуска", була поміщена минулого року в журналі „Наше Життя". Марійка Гафткович, будучи примірною пластункою, не перестає брати активної участи в праці місцевого старшого пластунського Куреня „Перші Стежі".

Проявивши особливі здібності в науці, її прийнято на Рутґерський університет, де має намір продовжувати свої студії і робити докторат з математікс едюкейшен.

Ціла родина п-ва Гафтковичів є членами 116-го Відділу УНС.　　С. Ш.

Ділимося сумною вісткою зі Знайомими і Приятелями, що дня 24-го серпня 1971 р. помер на 79 році життя в Міннеаполіс, Міннесота, забезпечений Найсвятішими Тайнами, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ВУЙКО і ШВАГЕР

бл. п.

ІВАН ЦЮРОПАЙЛОВИЧ

б. учасник Визвольних Змагань, властитель пекарень в Жовкві та в Міннеаполіс.

ПОХОРОН відбувся дня 27-го серпня 1971 року.

В смутку остають:

КАТЕРИНА — дружина
ЯРОСЛАВ — син з ЄЛИСАВЕТОЮ і сином НЕСТОРОМ
БОГДАН — син у Гардфорді, Конн.
ЛЕСЯ ПАКУЛЯК — дочка з мужем ВАСИЛЕМ і дочками МАРТОЮ ХРИСТИНОЮ і ТЕРЕСОЮ
ОРЕСТ — син з ВІРДЖІНІЄЮ і синами: МАРКОМ і ПАВЛОМ
ДАРІЯ ВОРОБІЙ — з мужем ПАВЛОМ і дітьми: МАРУСЕЮ, РОМАНОМ і МАРКОМ
ПЕЛАГІЯ ВОЙТИНА — шваґрова з мужем МИХАЙЛОМ в Гамільтоні, Канада.
ДМИТРО ДАНИЛЯК — шваґер зі СТЕФАНІЄЮ і дітьми: МАРУСЕЮ та БОГДАНОМ
МАРІЯ КАЛУЖНЯЦЬКА — з мужем БОГДАНОМ та сином ЄВГЕНОМ
і дальша Родина в Україні

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У смутку повідомляємо, що 28-го серпня 1971 р. упокоїлась у Відні

ІРИНА зі СТУДИНСЬКИХ ТИСОВСЬКА

ПОХОРОН — в п'ятницю, 10-го вересня 1971 р. з церкви св. Варвари у Відні.

ЮРІЙ — син і РОДИНА

У ВОСЬМУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого МУЖА і БРАТА

бл. п.

МИХАЙЛА ВОРОБЦЯ

дня 13-го вересня ц. р. в год. 8-ій ранку
в парохіяльному храмі
ПОКРОВА БОЖОЇ МАТЕРІ в ОЗОН ПАРКУ
при 97-ій Евені і 87-ій вулиці
відправиться

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ З ПАНАХИДОЮ

Про святі молитви за душу Покійного просять:
КАТЕРИНА ВОРОБЕЦЬ, дружина
ГРИГОРІЙ ВОРОБЕЦЬ, брат в Україні
ПАВЛИНА ВОРОБЕЦЬ, сестра в Україні

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого Побратима
св. п. СТЕПАНА БУДНОГО
складаємо 25.00 долярів
на Фонд ім. д-ра Володимира Залозецького.

УАК „ЗАПОРОЖЕ", Ню Йорк

Д-р ЮЛІЯН ЗАЯЦЬ

б. Суддя Найвищого Адміністраційного Трибуналу в Варшаві, б. Презес Апеляційного Суду у Львові, б. Професор Тайного Українського Університету у Львові, б. Радник гр.-кат. Митрополичої Консисторії у Львові, художник і музика, б. голова і член численних Товариств і пр.

упокоївся у Бозі на 92-му році життя, дня 2 вересня 1971 р. у Львові.

ПОХОРОНИ відбудуться у Львові, дня 8-го вересня до родинної гробниці на Личаківському Кладовищі.

Дочка — ЄВГЕНІЯ
Син — ІВАН
Синова ЕЛЬЗА
Внучка — МАРУСЯ
Близька і дальша Родина на Рідних Землях і на чужині

Кондоленції:

УРСР, СССР, Львів 12, вулиця Гвардійська 10 кв. 14
68-49 Exeter St., Forest Hills, N.Y. 11375

Субота, 18-го вересня 1971 року год. 8:30 веч.

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР В ПОДВІЙНІЙ І МІШАНІЙ ГРІ

Субота і неділя, 18-го і 19-го вересня 1971 року на СОЮЗІВЦІ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Субота, 18-го вересня - МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА - НЕСПОДІВАНКИ

ЗАБАВА при оркестрі „АМОР" і вибір

МІСС СОЮЗІВКИ НА 1972 РІК

Просимо Округи і Відділи організувати прогульки на цей день.

Прощальний вечір студентів україністики в літній школі Гарвардського Університету

До однієї із просторих заль будинку Філіпс Брукс Гавз в Гарварді зійшлись в п'ятницю, 20-го серпня ц. р. о год 7-ій увечері, тсуденти і їхні професори на прощальну вечірку, щоб по 7-ми тижневій участі в українознавчих курсах Гарвардської літньої школи, по інтесивному навчанні та частих дружніх зустрічах, попрощатись, обмінятись адресами, продумати й обговорити пройдено працю. Тут студенти українського і неукраїнського роду, з різних кінців Америки (Чикаґо, Дітройт, Філядельфія. Сиракюз, Трой, Елізабет, Бінґгамтон, Вашинґтон, Боффало, Бостон, Батлер, Скрентон і інш.) і один з Канади, по одному з кожної місцевості, в якій більш згуртовано живуть українці.

Організатори курсів, одначе, є вдоволені участю нашого студентства, бо Гарвардські українознавчі курси втішались найбільшим числом студентів із всіх цього літа влаштованих на вищому рівні українознавчих курсів, чи то в цій країні, чи поза нею.

Адміністрація літньої гарвардської школи заявила, що курси україністики під оглядом їхнього переведення, як теж участи студентів, є одним з найбільш успішних.

Андрея Олексів підкреслила: „це дуже корисно, що українці мають центр українських студій в одному з найславніших американських університетів. Тут можуть появлятися українські наукові видання, американські студенти мають змогу познайомитись з культурою і минулим України".

Студенти говорять

Програмою вечора проводив студент Еверест Гарднер і була вона свобідна, не нап'ята, а святочна. Добірною українською мовою подали свої спостереження студентки Уляна Коргун та Андрея Олексів, як теж студенти Евген Іванців та Володимир Курило; англійською—Володимир Болюбаш, Ал Сінґлер, Аллян Ліві й інші.

У виступах ширина свіжих думок і пропозицій. В загальному-вдоволення із влаштованих курсів („моє бажання,—каже Уляна Коргун,—є якнайбільше навчитися"), радість з того приводу, що україністи в цій літній школі зацікавилось велике число студентів неукраїнського роду, які брали участь в курсах, згідно з твердженням Уляни, з великою охотою і зацікавленням. Одночасно дискутанти хвилюються, що число студентів-українців в проведених курсах не було достатньо велике. Їм хотілось би бачити на українознавчих курсах десятки й десятки молодих українців, бо

„Ми сподіємось,—каже Андрея,—що в майбутньому український Гарвардський центр розвиватиметься ще краще, ще ширше, але це у великій мірі буде залежати від нас, молодого покоління".

Студент Евген Іванців журиться: „Курси мови могли б бути ще краще поставлені, якщо б знання мови всіх студентів—було однакове. У нашій групі деякі студенти володіють мовою добре, а інші слабше. Усім нам бракує доброго знання літературної мови. Для вивчення мови треба добрих підручників, а ми їх не маємо".

Володимир Курило говорив про потребу здобуття стипендійних фондів для здібних студентів, що хотять присвятити україністиці. І дійсно, деколи поміч нашої спільноти потребуючим студентам таки квола. Для прикладу: на цьоголітні українознавчі курси в Гарварді зголосились студентка з Франції і студент з Югославії, але не було грошових засобів, щоб допомогти їм сюди приїхати. Декількох студентів жалілись на те, що наші сильні установи не виявили охоти помогти їм в оплаті літніх курсів, а їм самим, чи їхній родині важко приходиться оплатити гуртожиток і належність за навчання.

Більшість студентів, хоч вдоволена з курсу історії України, все ж бажала, щоб був влаштований курс, який занимавбися часами 20-го століття, зокрема сучасним положенням України під кормигою Московщини.

„В нас всі сподівання,—заявив студент Курило,—що Гарвардський Центр Українських Студій стане найкращим науковим центром українознавства у вільному світі".

Студент Аллян Ліві ствердив, що англомовна енциклопедія українознавства була для нього „мост гелпфул", серед інших книжок, що їх він в часі курсу мусів переглянути й прочитати.

Для студента Л. С. Наґурного курс історії України був „ен адвенчур ту ди анновн", але й одночасно „рефрешінґ чендж". А для студента Ал Сінґера, курс історії України, поширив знання і розуміння історії Росії. Бо ту історію він спостерігає тепер з іншої перспективи й знаючи дві сторони минулого, йому легше тепер робити справедливі заключення.

На прощання — зворушливе „я вас люблю"

Короткими але теплими словами попрощались зі студентами їхні професори. Проф. Василь Дмитришин із Портленд стейтового університету викладав історію України. Жалів, що обмежений час не дозволив розгорнути ширше тематики. Але, якщо в студентів у висліді курсу скріпилось зацікавлення історією України, то він уважатиме, що своє завдання належно виконав. Крім щоденних викладів, проводив ще теж кожного четверга проф. Дмитришин, окремий семінар. Проф. Дмитришин здобув свій докторський ступінь в каліфорнійському університеті—Берклі. Викладав в Іллинойському університеті, а тепер є професором історії в портляндському стейтовому університеті.

Дослідні праці проводив в Колюмбійському університеті і в Берклі. Він—член п'яти наукових товариств, чи організацій, автор чотирьох книжок, восьми наукових довідок, десятка рецензій. Впродовж трьох років переводив курси з історії східньої Европи на телевізії в стейті Ореґон. Тепер ентузіяст складення і опрацювання підручника історії України для студентів університетів. Пропонує підготовити кілька найбільш потрібних підручників для історії України [illegible]

з тією метою нав'язує тісніші контакти з істориками України і Східньої Европи.

Омре Ронін, із Єльського університету, радів дружньою співпрацею студентів з ним. Українську літературу любить, тому радіє, як хтось нею серйозно цікавиться. Омре Ронін прекрасний знавець української літератури, при цьому це дуже симпатична, культурна молода людина. Він особливо дружив з нашими гарвардськими докторантами та включився в працю випуску журналу „Рецензія". Жаль, що він вже незабаром виїде з цієї країни, бо дістав наукове призначення в університеті Єрусалиму. „Мушу подбати про доброякісну і багату україністику в Єрусалимському університеті"—заявляє Омре Ронін.

Проф. Марія Овчаренко із Істерн Іллиной університету має за собою 25-літній досвід навчання мов. Особливо працьовита й для жадного студента не жаліла часу. Радо проводила розмови поза офіційними викладами і зі запалом помагала студентам опанувати українську мову. У своєму прощальному слові, як це вона заявила, не могла обійтись без наведення щераз граматичних форм дієслова, кажучи присутнім студентам: „я вас любила, я вас люблю, я вас буду любити".

Тим, що по англійському зветься „рефрешментс", занимались Марія Бачинська, асистент для редакційних справ Гарвардської Серії Українських Студій. І той „рефрешмент" в гарячий серпневий вечір був дуже добрий. Марія Бачинська висловила також привіт і побажання на все добре студентам від проф. Пріцака, Голови Комітету Українських Студій в Гарвардському університеті, який не міг зі студентами цього літа зустрінутись, бо багато місяців був у поїздці по Европі, працюючи в бібліотеках і архівах Туреччини, Данії, Франції, Еспанії, Німеччини і Ісляндії.

В курсі історії України брало участь 16 студентів, в двох курсах української мови-12, українську літературу вивчало 13 студентів.

З кінцем серпня закінчились курси україністики, перший раз переведені в рямках Гарвардської літньої школи. Закінчились повним успіхом. Студенти попрощавшись, роз'їхались, але, мабуть, багато з них ще поверне до Гарварду.

В останніх днях гарвардської літньої школи можна було спостерегти теж на всіх роздоріжжях Гарварду десятки наліпок—кличів в обороні Валентина Мороза. А негр, студент Дж. Гілберт, Джр., пильний студент на українознавчих курсах в Гарварді дивувався: „Студіюю русистику, а мені здавалось, що україніка це щось тотожне, а тепер переконуюсь, що це зовсім [illegible] паки. Чи не „челенджінг"— це?

А п. Михайло Марків, Представник ФКУ в Батлер, Пенсильвенія і меценат ФКУ, поспішив написати листа до Головної Екзекутиви ФКУ, що його внук Михайло Марків II повернувся вже з Гарварду домів і заявив, що із своєї участи в гарвардських літніх українознавчих курсах він дуже задоволений.

В часі навчальних лекцій робив завзято знімки, організаційний референт ФКУ. Але ті знімки не вдались (що іншого організувати, а що іншого добрі знімки зробити). Тому на прощальний вечір запрошено поробити знімки докторського кандидата, інструктора для української мови в Гарварді на біжучий академічний рік, Андрія Горняткевича. Він поробив знімки і всі вдались. Шкода лиш, що не вс студенти змогли взяти участь в прощальному вечорі, бо це була п'ятниця увечері, а тоді на кінець тижня дехто виїжджає домів.

Головна Екзекутива ФКУ на закінчення українознавчих курсів в Гарварді, радіючи й бажаючи всім студентам успіхів в їхньому дальшому навчанні, подарувала кожному з них книжку. В УВАН-і закуплену достатночу кількість примірників Історії Української Літератури—Дмитра Чижевського і Огляду Української Історіографії, його авторами є Дмитро Дорошенко та Олександер Оглобин. Ті книжки роздано студентам із дружнім окликом: „До побачення щераз в Гарварді!

Б. Т.

Викладачі на літніх курсах в Гарварді (зліва): проф. Омре Ронін (українська література), проф. Марія Овчаренко (українська мова), і проф. Василь Дмитришин (історія України).

Літня школа в Гарварді — учасники курсу з історії України (бракує ще чотирьох студентів).

ДЕГРАДАЦІЯ ЗОЛОТА

(Закінчення зі ст. 2-ої)

тичні дані), існують у верхівці Міжнародного Монетарного Фонду головно дві течії: одна хоче повернути назад до системи виміни валюти на золото з тим, щоб долар знову сперти на золото, як його ґаранта, — і друга, щоб усі 118 членів Міжнародного Монетарного Фонду посклад али до спільної каси свої золоті й долярові резерви, наче на чекове конто, і щоб ММФонд видавав чеки, які практично заступали б золото у міжнародній торгівлі і фінансових трансакціях.

Покищо золото здеградовано — не з його ефективної вартости, а з його ролі, як ґаранта валюти. Для сірої людини ця деградація не має значення. Американський громадянин все одно не має права посідати золото в іншому вигляді, як ювелірні вироби та хіба ще монети, видані перед 5 квітня 1933 року. Багатство сучасних людей залежить не від їхніх запасів золота, а від інших рухомих і нерухомих вартостей. А втім, золото залишається і залишиться, як символ. І не тільки на окреслення матеріяльних дібр, бо, наприклад, для окреслення вартости людського серця завжди існуватиме вислів: „як щире золото".

І. к-н.

МАРИВО РАСОВОГО БАЛЯНСУ В ШКОЛАХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

джінія і Дистрикт Колумбія).

Як досі, опозиція не вгаває і приходить інколи з несподіваних місць. Немає сумніву, що ідея расової рівности справедлива і що її треба увести в життя. Але може вона не така абсолютна у формі, щоб ламати в її ім'я таку іншу ідею, як свобода вибору школи. А може расове вимішання, цей славний „мелтінґ пат", не всім меншинам до вподоби. Ось індіяни південного заходу протестують проти того, щоб їхні традиційні племінні школи розбивали через змішування з білими чи чорними. А китайці з Сан Франсіско, які теж мають свою виховну традицію (признану корисною), і собі протестують проти мішання їхніх дітей не тільки з дітьми іншого кольору шкіри, але й з іншою моральністю та культурною основою. Навіть мурини не завжди хочуть, щоб їхніх дітей мішали з білими дітьми в школах. Та найбільше нарікають окремі батьки. Ось один типовий лист до Конґресу:

„Ми живемо в близькому сусідстві із школою, до якої ходять наші хлопці. Я спокійно дозволяю їм іти пішки, а не мушу зриватися вдосвіта, щоб виряджати їх, приготовляти їм полуденок, бо вони приходять в обід додому, [illegible] ці; вона вдома за кілька хвилин після закінчення науки і мають більше часу на навчання, забаву та відпочинок... Але ось перевели їх до далекої школи: вони мусять вставати раніше, мусять їхати автобусом яких двадцять миль, і я боюся за них, бо і шкільним автобусам трапляються випадки. Вони приходять додому на годину пізніше, змучені, мають менше часу на забаву і приготування завдань і мусять іти скорше спати, щоб завтра раненько вставати..."

Випадок з тією дівчинкою, любителькою музики із Алабами, це індивідуальний випадок. Але він типовий і повторюється сотні разів. Пересічний громадянин не може зрозуміти такої нелогічної шкільної політики. А цей громадянин буде голосувати...

А ще інший аспект, здається, теж глибоко відчутий батьками, висловила одна мати — член шкільної ради на Флориді: „Ніякий федеральний чи інший уряд не може вживати моїх дітей для соціологічних експериментів".

А ще інші не говорять, а діють: в Понтіяку, Мишиґен, вони підложили запальні бомби під десять шкільних автобусів, які мали бути вжиті для „басінґу".

ЗАКЛИК

До всіх комбатантських організацій в Ню Йорку і Ньоарку!

Нашим обов'язком пригадати учасникам наших Визвольних Змагань часи боротьби за Українську Державність на Рідних Землях. Ця боротьба докладно зображена мистцем Іваном Кучмаком, старшиною УГА на виставці картин в Українському Інституті Америки при 79-ій від 12-го вересня до 25-го вересня 1971 р. щоденно від год. 2-ої по пол. до 8-ої год. вечора.

Відкриття виставки в неділю 12-го вересня 1971 р. год 2-а по пол. Тематика виставки картин — історична, де зображений побут нашого села — в часі наших Визвольних Змагань.

Виставка, присвячена родині мистця Івана Кучмака з нагоди 50-ліття його вінчання і 50-ліття мистецької праці.

Осип Утриско

УКРАЇНСЬКИЙ „АЛЬМАНАХ" У АВСТРІЇ

Відень. — У Відні вийшов друком „Альманах" українського католицького Братства ім. св. Варвари. У ньому поміщені статті про історію, розвиток і стан Української Католицької Церкви в Австрії, про Братство, церковний хор, парафіяльну шкілку, українське філятелістичне товариство, звіт про відвідини Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа в Австрії та ін. статті. Книжка має 51 сторінок та багато фотознімок і рисунків. Ціна „Альманаху" в Австрії 40, шіл., а поза Австрією 2 дол., чи їх рівновартість, включно з пересилкою на адресу: Pfarre St. Barbara, Riemergasse 1/11, A — 1010 Wien, Austria.

362-ий Відділ УНС в Брістолю, Па. влаштовує прогульку на „Союзівку"

В днях 17-го, 18-го і 19-го вересня ц. р. відвідають „Союзівку" члени та їхні родини з 362-го Відділу УНСоюзу, Т-ва „Просвіта", які виберуться спеціяльною прогулькою з Бристолю, Па. на „Союзівку". Це вже буде третя прогулька, що її влаштовує цей Відділ УНСоюзу для своїх членів і їхніх родин на „Союзівку".

Учасники прогульки матимуть нагоду познайомитись ближче з відпочинковою оселею УНСоюзу „Союзівкою", подивляти прекрасні краєвиди довколишніх гір, подихати свіжим гірським повітрям та провести час дозвілля в милій товариській родинній атмосфері. Вони будуть свідками вибору „Міс Союзівки" на 1972 рік, а також матимуть нагоду забавитись при звуках першорядної оркестри та під зоряним небом „Союзівки".

Від'їзд на „Союзівку", в п'ятницю 17-го вересня, о год. 5-ій по полудні з-перед Українського Клюбу в Бристолі, Па. До милої зустрічі на „Союзівці"!

Ф. П.

ТАРЗАН, Ч. 6618. Абуззі мріє про весілля

Переможні члени тупів і бонгів починають свій похід додому, після того, як змовники варунги були зліквідовані.

Прошу вас, пане, поінформувати мого шановного батька, як легко ми вбили наших ворогів цивілізованою зброєю, яку я йому поручав купити від річних торговців! Ти знаєш, що ми не могли б були вбити Малі-Бубу і його змовників минулої ночі, як вони спали, тільки списами!

Тепер, пане, скінчилося воювання для нас, тупів і бонгів! Я можу запросити тебе на мій весільний пир!

І... коли Леоля породить мені сина, то ти, пане, наш особливий приятель, мусиш стати його хресним батьком!